06 වැඩ ලෝකයට පිවිසෙමු

හැඳින්වීම

වර්තමානයේ අධ්‍යාපනය පුද්ගල ජීවිතයට බලපෑම් කරන ප්‍රධාන සාධකයක් බවට පත්ව තිබේ. එයට හේතුව අධ්‍යාපනයෙන් පුද්ගල නිපුණතා පෝෂණය කර ඔවුන් අනාගත රැකියාවකට සූදානම් කරවීමක් අපේක්ෂා කරන බැවිනි.

මෙම පරිච්ඡේදය අධ්‍යයනය කිරීමෙන්,

- වැඩ ලෝකය (World of work) සම්බන්ධ නිර්වචන,
- ශ්‍රමාභිමානයෙන් යුතු ව කටයුතු කිරීමේ වැදගත්කම,
- පුහුණු ශ්‍රමයේ වැදගත්කම,
- යහපත් ශ්‍රමිකයකුගේ ගුණාංග,
- සෑම රැකියාවක් ම සමාජ ප්‍රගමනයට හේතු වන බව වැනි විෂය කරුණු කෙරෙහි ඔබගේ විශේෂ අවධානය යොමු කෙරේ.

"මම මගේ කැමැත්ත අනුව රැකියාවක් කිරීමට කැමැතියි. මම රැකියාවෙන් මුදල් පමණක් බලාපොරොත්තු වෙන්නේ නැහැ. රැකියා කිරීමෙන් මම සමාජයට සේවයක් කිරීමට මෙන් ම අලුත් දේවල් ඉගෙන ගැනීමටත් කැමැතියි. වර්තමානයේ අධ්‍යාපනය පුද්ගල ජීවිතයට බලපෑම් කරන ප්‍රධාන සාධකයකි"

ඉහත දැක්වෙන්නේ තමන් කැමැති රැකියාවක් පිළිබඳව 8 ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගෙන් අසන ලද ප්‍රශ්නයකට ලැබුණු පිළිතුරකි. ඉන් අදහස් වන්නේ කුමක් ද? රැකියාවක් තුළින් ඉටු කරගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අරමුණු තුනක් නේද? ඒවා ඔබට හඳුනා ගත හැකි ද?

අනාගතයේ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන රැකියාව කුමක් දැයි ඔබගෙන් ඇසුවොත් ඔබ දෙන පිළිතුර කුමක් ද? පොදුවේ සිසුන් දෙන පිළිතුරු කිහිපයක් මෙසේ ගොනු කළ හැකි ය.

වෛද්‍යවරියක්

ඉංජිනේරුවෙක්

නීතිඥයෙක්

ගුරුවරියක්

හෙදියක්

හමුදා නිලධාරියෙක්

ලිපිකාරිනියක්

ගුවන් නියමුවෙක්

ව්‍යාපාරිකයෙක්

ඔබත් ඔබේ පන්තියේ යහළුවන් කිරීමට කැමති රැකියාව අසා ඉහත ආකාරයට ගොනු කරන්න. ගොවියෙකු වීම, කම්කරුවෙකු වීම, කාර්මිකයෙකු වීම වැනි ශරීරය වෙහෙසවා කරන වැඩ තෝරා ගන්නා පිරිස අඩු බව ඔබට දැකගත හැකි වේ. නමුත් මේ අය සමාජයට වටිනා සේවාවක් සපයන වැදගත් පුද්ගලයෝ වෙති.

සමාජය තුළ විවිධ රැකියා දක්නට ඇතත් වර්තමානයේ බොහෝ දෙනාගේ තේරීම වී ඇත්තේ ඉහළ සමාජ පිළිගැනීමක් ඇතැයි සැලකෙන රැකියා සඳහා යොමු වීමයි. එහෙත් සෑම රැකියාවක් ම සමාජයට එක සේ වැදගත් වේ. වඩා වැදගත් වන්නේ රැකියාවෙන් ලැබෙන ආදායමට හෝ සමාජ පිළිගැනීමට වඩා, ඉන් සමාජයට ඉටු වන සේවයයි. වැඩ ලෝකය පිළිබඳ මෙම පාඩමෙන් ද සමාජයට සේවාවක් කළ හැකි රැකියා පිළිබඳ තව දුරටත් අපි ඉගෙන ගනිමු.

වැඩ ලෝකය හා එහි විවිධත්වය

වැඩ යනු මිනිසාගේ ජීවත් වීමේ කලාවේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යයයි. පුද්ගලයෙකු ඔහුගේ වෘත්තියට අදාළව දෛනිකව ඉටු කරන සැබෑ ක්‍රියාකාරකම් අතර සම්බන්ධතාව, වැඩ ලෝකය ලෙස ටිච්ලර් (**Teichler ,1999**) පවසා තිබේ.

පහත දැක්වෙන්නේ වැඩ ලෝකයට සම්බන්ධ තවත් නිර්වචන කීපයකි.

> “ වැඩ ලෝකය යනු දැනට වැඩෙහි නිරත වන හෝ නිරත වීමට අපේක්ෂා කරන සියලු ම පුද්ගලයන්ට තිබෙන අවස්ථා වේ.”
>
> (Rooney, 2001)

> “ පුද්ගලයන්ට සම්බන්ධ විය හැකි හෝ අදාළ ක්ෂේත්‍රයන්හි, ගොවිපළවල්හි හා කර්මාන්තයන්හි තිබෙන රැකියා අවස්ථා වේ.”
>
> (Soanes, 2004)

සමාජයේ පවතින සියලු ම රැකියා අවස්ථා, වැඩ ලෝකය ලෙසින් හැඳින්විය හැකි බව ඉහත අදහස් තුළින් පැහැදිලි වේ. සමාජයේ පවතින විවිධ රැකියා ක්ෂේත්‍ර හා රැකියා අවස්ථා ඔබට සකස් කළ හැකි ද? නිදසුනක් ලෙස පහත දැක්වෙන සටහන බලන්න. ඔබට මෙම සටහන තවත් දීර්ඝ කළ හැකි දැයි බලන්න. ඒ සඳහා ඔබ අවට සමාජයේ පවතින විවිධ රැකියා පිළිබඳව සොයා බැලීම අවශ්‍ය වේ.

වැඩ ලෝකයේ විවිධ රැකියා

කෘෂිකාර්මික
- ගොවිතැන
- ධීවර කර්මාන්තය
- තේ දලු නෙළීම
- කම්කරු රැකියා
- රබර් කිරි කැපීම
- කොප්පරා සැකසීම

ස්වයං රැකියා
- රූපලාවන්‍ය ශිල්පය
- කුඩා වෙළෙඳ ව්‍යාපාර
- ඇඳුම් මැසීම
- මල් පැළ අලෙවිය
- කෑම සැකසීම
- ජංගම දුරකථන අලුත්වැඩියාව

කාර්මික
- වාහන අලුත්වැඩියාව
- ඇඳුම් මැසීම
- කාර්මික ශිල්පය
- රූපවාහිනි, පරිගණක අලුත්වැඩියාව
- පරිගණක දත්ත සැකසීම
- ගුවන් යානා මෙහෙයවීම

සේවා
- ප්‍රවාහන සේවා
- තැපැල් සේවා
- සෞඛ්‍ය සේවා
- වෙළෙඳාම
- දූරකථන සේවා
- ජල සම්පාදනය

ඉහත ක්ෂේත්‍ර යටතේ රැකියා විශාල සංඛ්‍යාවක් මෙන් ම ඒවායේ නිරත වන පුද්ගලයන් ද විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටින බව ඔබට පැහැදිලි වනු ඇත. එක ආයතනයක් සැලකිල්ලට ගත් විට ඒ තුළ ද විශාල රැකියා අවස්ථා ප්‍රමාණයක් දක්නට ලැබේ.

ඇඳුම් මැසීමේ කර්මාන්ත ශාලාවක් සැලකිල්ලට ගත් විට එහි කළමනාකරුවන්, ලිපිකරුවන්, කාර්මික ශිල්පීන්, ආරක්ෂක නිලධාරීන්, ආපණශාලා සේවකයන්, විදුලි, ජලනළ ශිල්පීන්, වැඩ අධීක්ෂකයන්, රියැදුරන්, ප්‍රවාහන සහායකවරුන්, තත්ත්ව පරීක්ෂකයන් ආදි වශයෙන් කොපමණ සංඛ්‍යාවක් ඇඳුම් මසන අයට අමතරව සේවය කරනවා ද?

ඇඟලුම් කම්හලක සේවිකාවන්

එම ආයතනයෙන් වඩා හොඳ සේවාවක් සැපයීමට නම් ඉහත සියලු ම සේවකයන් වඩාත් කාර්යක්ෂමව තම රැකියාව ඉටු කළ යුතු වේ.

වැඩ ලෝකයේ විවිධත්වයක් ඇති බව ඔබට පැහැදිලි වන්නට ඇතැයි සිතමු. එසේ විවිධත්වය ඇති වීමට බලපාන සාධක කිහිපයක් ද හඳුනාගත හැකි ය.

➢ ප්‍රාදේශීයව පවතින විෂමතා හා සම්පත්

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ඇතැම් රැකියා, ප්‍රදේශ අනුව සුවිශේෂීව පිහිටා ඇති බවක් ද දැකිය හැකි ය.

- නුවරඑළිය - එළවළු හා මල් වගාව
- ගාල්ල, මාතර - ධීවර කර්මාන්තය
- අනුරාධපුර, අම්පාර - වී ගොවිතැන
- වේවැල්දෙණිය - වේවැල් කර්මාන්තය
- කජුගම - කජු වෙළෙඳාම

වේවැල් කර්මාන්තය

➢ පාරම්පරිකව පැවත එන රැකියා

එසේ ම පාරම්පරිකව පැවත එන රැකියාවන් ද වැඩ ලෝකය තුළ දැකිය හැකි ය.

- පිළිමතලාව - පිත්තල බඩු කර්මාන්තය
- අම්බලංගොඩ - වෙස් මුහුණු හා රූකඩ නිපදවීම
- මොළගොඩ - මැටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන

වෙස් මුහුණු

➢ රැකියාව අයත් වන ක්ෂේත්‍රය

වැඩ ලෝකයේ පවතින රැකියා ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර තුනකට බෙදිය හැකි ය. එනම්,

I රාජ්‍ය අංශය හා අර්ධ රාජ්‍ය අංශය

II පෞද්ගලික අංශය

III ස්වයං රැකියා

ස්වයං රැකියා

➢ වැය කරන ශ්‍රමයේ ප්‍රමාණය අනුව

රැකියාව කිරීමේ දී පුද්ගලයන් වැය කරන ශ්‍රමයේ ප්‍රමාණය අනුව ද වර්ග කිරීම, වැඩ ලෝකය තුළ සිදු කරනු ලැබේ.

I වැඩි වශයෙන් මානසික ශ්‍රමය යොදවන රැකියා

(වෛද්‍ය, ඉංජිනේරු, ගුරු, පරිපාලන වැනි)

II වැඩි වශයෙන් කායික ශ්‍රමය යොදවන රැකියා

(ගොවි, කම්කරු, සනීපාරක්ෂක, වඩු, මේසන් වැනි)

ඉංජිනේරු

වැඩ ලෝකය යනු අපගේ පැවැත්මට අවශ්‍ය කාර්යයන් හා සේවා සපයන සියලු ම අංශ බව ඉහත සටහන අනුව පැහැදිලි වේ. ඒ තුළ විවිධතා රාශියක් පවතින බව ද රැකියා තෝරා ගැනීමේ දී මෙම විවිධතා සැලකිල්ලට ලක් වන බව ද දක්නට ලැබේ. පහත දෙබස් කොටස බලන්න. ඉන් ඔබට වැඩ ලෝකය පිළිබඳ තවත් ඉගෙන ගත හැකි ය.

ගොවිතැන් කරන පිරිසක්

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

සුනිල් : මම හිතන්නේ අප කරන දේකට මුදලින් ගෙවීමක් කරනවා නම් ඒක තමයි වැඩ කියලා.

නාමලී : නමුත් ගෙවීමක් නොකරන වැඩත් තියෙනවා නේ ද? බලන්න අම්මා ගෙදර කරන වැඩ. ඒවට ගෙවන්නේ නැහැනෙ.

මෙනාලි : ඔව්, අපි ඉස්කෝලේ කරන ඉගෙන ගන්න වැඩ. ඒවට ගෙවන්නෙත් නැහැනෙ. මගේ සීයා විශ්‍රාම ගිය ගුරුවරයෙක්. එයා දැන් වැඩිහිටි නිවාසෙක කිසි ම ගාස්තුවක් නොගෙන වැඩ කරනවා. ඒකට කියන්නේ ස්වේච්ඡා සේවය කියලා.

නාමලී : විවිධ වැඩ වර්ග තියනවා. ඒවා රැකියා හා ස්වයං රැකියා ලෙස නම් කරන්නත් පුළුවන්.

සුනිල් : සමහර මිනිස්සු නිල් කරපටි රැකියා, සුදු කරපටි රැකියා කියනවා. මොනවා ද ඒ?

මෙනාලි : ඒවා වර්ග කරන්නේ කරන රැකියාව අනුව. කර්මාන්ත ශාලාවල වැඩ කරන කම්කරුවන්, මේසන්වරුන් වැනි අයට නිල් කරපටි රැකියා කියනවා.

නාමලී : ඔව්. ඔව්. මමත් ඒක අහල තියෙනවා. එතකොට කාර්යාලවල වැඩ කරන අයට හා විවිධ වෘත්තීන් කරන අයට සුදු කරපටි රැකියා කියනවා.

සුනිල් : නිල් කරපටි රැකියා කියන්නෙ තමන්ගෙ අතින් යමක් නිෂ්පාදනය කරන විදියෙ රැකියා කරන අයට නේද?

මෙනාලි : ඔව්, නමුත් රැකියා කායික හා මානසික වැඩ ලෙසත් දක්වන්න පුළුවන්.

6.1 ක්‍රියාකාරකම

- ඔබ පදිංචි ප්‍රදේශයේ පවතින විවිධ රැකියා ලැයිස්තුගත කරන්න. ඒවා ඔබේ කැමැත්ත අනුව පෙළගස්වා නැවත ලියන්න.

ශ්‍රමාභිමානයෙන් යුක්තව කටයුතු කරමු

ශ්‍රමය, කායික ශ්‍රමය හා මානසික ශ්‍රමය යනුවෙන් ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදේ. තමන්ට පැවරී ඇති කාර්යය කැපවීමෙන් හා කාර්යක්ෂමව ඉටු කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. තමන් කරන කාර්යය සතුටින් හා කැමැත්තකින් යුතුව ඉටු කිරීම ශ්‍රමාභිමානය නම් වේ. සරලව කිවහොත් තමන් කරන රැකියාව ගැන තමන් ම අභිමානයක් ඇති කරගැනීම ශ්‍රමාභිමානයයි.

ගොවිතැන් කරන පිරිසක්

පුද්ගලයෙකු ශ්‍රමාභිමානය ඇති කර ගෙන කරන කාර්යය සාර්ථක වීම නිසා බාහිර සමාජයෙන් ද එම පුද්ගලයා හා රැකියාව ඇගයීමකට ලක් විය හැකි ය. නගරය පිරිසිදු කරන පුද්ගලයන් එම කාර්යය නිසි ලෙස ඉටු නොකළහොත් සිදු වන්නේ කුමක් දැයි මඳකට සිතා බලන්න. අපට ජීවත් වීමට නොහැකි තත්ත්වයක් ඇති වනවා නොවේ ද? ඉංජිනේරු වෘත්තිය, වෛද්‍ය වෘත්තිය මෙන් ම රියැදුරු වෘත්තිය, නගර පිරිසිදු කිරීම, කාර්මික රැකියා, ගොවිතැන ආදි මේ සෑම රැකියාවක ම ශ්‍රමාභිමානය දක්නට ලැබේ.

නගර පිරිසිදු කරන කම්කරුවන්

ශ්‍රමාභිමානයෙන් යුතුව සිතුවහොත් ඉහත රැකියා අවස්ථා සියල්ලෙහි දී ම සමාජ මෙහෙවරක් ඉටු වේ. කුමන රැකියාවක නිරත වුව ද එය ජාතිය නඟා සිටුවීම සඳහා දායකත්වය දක්වන බැවින් තම රැකියාව පිළිබඳව ආඩම්බරයක් ද ඇති කරගත යුතු වේ. නමුත් සමහර වෘත්තීන් සඳහා දැනුමක් හා විශේෂ පුහුණුවක් අවශ්‍ය වේ. එවැනි රැකියා ඕනෑ ම අයකුට කළ නොහැකි බව ද සැලකිය යුතු වේ. රැකියාවක් තෝරා ගැනීමේ දී රැකියාවේ ස්වභාවය, ඇඳුම, ලැබෙන වැටුප පිළිබඳව පමණක් නොව, තමන්ගේ හැකියාව හා ඉන් සමාජයට ලබා දිය හැකි සේවය පිළිබඳව ද සිතා බැලීම වැදගත් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ අද පවතින ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස පෙන්වා දෙන්නේ විරැකියාවයි. නමුත් ඇත්ත වශයෙන් ම රැකියා විශාල ප්‍රමාණයක් මෙම වැඩ ලෝකය තුළ දක්නට ලැබේ. ගැටලුව තිබෙන්නේ ශ්‍රමාභිමානයේ පවතින අඩුපාඩු නිසා ඇතැම් රැකියා සඳහා යොමු වීමට පුද්ගලයන් තුළ තිබෙන අකැමැත්තයි. විශේෂයෙන් වර්තමානයේ බොහෝ දෙනා රජයේ, කාර්යාල රැකියා අපේක්ෂා කරති. කාර්මික අංශයේ රැකියා සඳහා පුරප්පාඩු රැසක් පවතින බව දිනපතා පුවත්පත් මගින් ඔබට දැකගත හැකි වනු ඇත.

6.2 ක්‍රියාකාරකම

- ළඟ ම පුස්තකාලයට ගොස් සති අන්ත පුවත්පතක ඇති රැකියා ඇබෑර්තු කියවා ඒවා රාජ්‍ය අංශය, පෞද්ගලික අංශය හා සේවා අංශය ආදි ලෙස වර්ග කර ලියන්න.

ශ්‍රමාභිමානයේ වැදගත්කම අවබෝධ කර ගැනීමට මිනිසුන් වැඩ කරන්නේ ඇයි?' යන ප්‍රශ්නයට ජෝන් ෆොස්ටර් හා සිමෝ ෆොස්ටර් (2014) දී ඇති පිළිතුර වැදගත් වේ.

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

"මුදල් ලබා ගැනීමට, අත්දැකීම් ලබා ගැනීමට, සුදුසුකම් ලබා ගැනීමට, සමාජයට ප්‍රතිලාභ ලබා දීමට, රුචිකත්වය ඇති යමක් කිරීමට, කාල කළමනාකරණයට, අන් අය සමඟ අපි ද වැඩ කරමු."

- John Foster and Simo Foster (2014)

තමන් කරන රැකියාව පිළිබඳව ශ්‍රමාභිමානය ඇති කර ගැනීමෙන් වඩා තෘප්තිමත්ව, සතුටින් තම රැකියාවෙහි නිරත වීමට අපට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. ශ්‍රමාභිමානයෙන් යුතුව රැකියාව කිරීමෙන් අත් වන ප්‍රයෝජන කිහිපයක් ද හඳුනාගත හැකි ය.

ශ්‍රමාභිමානයෙන් කටයුතු කිරීම නිසා අත් වන ප්‍රයෝජන

සේවායෝජකයාට (Employer)

* තම ආයතනයේ කීර්තිනාමය ඉහළ නැංවීම
* ආයතනය කෙරෙහි මහජන ප්‍රසාදය හිමි වීම
* තරගකාරී ආයතන සමඟ කටයුතු කිරීමට හැකි වීම
* සේවක පෙළඹවීම වැඩි වීම
* ආයතනයෙන් ලැබෙන ලාභය වැඩි වීම

සේවාලාභියාට (Customer)

* තම අවශ්‍යතාව පහසුවෙන් ඉටු කරගත හැකි වීම
* සමාජීය කාර්යක්ෂමතාව ඇති වීම
* චිත්තවේග සමබරතාව ඇති වීම
* ආයතනය කෙරෙහි හිතවත් බවක් ඇති වීම
* විශ්වසනීයත්වය ගොඩනැගීම

සේවාදායකයාට (Employee)

* තම රැකියාව ගැන අභිමානයක් ඇති වීම
* රැකියාව පිළිබඳ තවත් ඉගෙනීමට ආශාවක් ඇති වීම
* කරන ලද සේවාව ගැන තෘප්තිමත් බවක්, සතුටක් ඇති වීම
* තම ආයතනය කෙරෙහි ඇල්මකින් කටයුතු කිරීම
* තම කාර්යයන් ඉහළින් ම ඉටු කිරීමට පෙළඹීම

සෑම රැකියාවක් ම සමාජ ප්‍රගමනයට හේතු වේ

රටක සංවර්ධනයට සෑම අංශයක ම සමාන වර්ධනයක් අවශ්‍ය වේ. කාර්මික, කෘෂිකාර්මික, සේවා වැනි සෑම අංශයක ම රැකියා තුළින් සමාජයේ සංවර්ධනයට

දායකත්වය සැපයේ. සමාජ ප්‍රගමනය යනු සමාජයේ ඉදිරි ගමන හෙවත් දියුණුවයි. එය එක් රැකියාවකින් දෙකකින් කළ නොහැකි ය. සමාජයක සංවර්ධනය සඳහා ඉටු විය යුතු අවශ්‍යතා කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

සමාජයේ ප්‍රගමනයට සම්පූර්ණ විය යුතු අවශ්‍යතා

* මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතා (ආහාර, නිවාස, ඇඳුම් වැනි)
* යටිතල පහසුකම් (ජලය, විදුලිය, දුරකථන, මාර්ග වැනි)
* විවේකය ඵලදායීව ගත කිරීමට අවස්ථා
* ආරක්ෂාව හා සාමය පවත්වා ගැනීම
* ප්‍රවාහනය, සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපනය වැනි සේවා
* ජීවත් වීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණවත් ආදායම් මාර්ග

ඉහත දක්වා ඇති අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට විවිධ පුද්ගලයෝ දායක වෙති. මෙම සියලු කණ්ඩායම් අතර සහයෝගය නොමැති වූ විට එය සමාජයේ පැවැත්මට මෙන් ම ප්‍රගමනයට ද බාධාකාරී වේ.

සමාජ ප්‍රගමනය සඳහා ඉහළ නිලධාරියාගේ සිට විවිධ කණ්ඩායම් ශ්‍රම දායකත්වය සපයති. එම සේවාවන් කාර්යක්ෂමව පවත්වා ගැනීමට මෙම කණ්ඩායම් එක සේ දායක වෙති. එම නිසා කිසි දු භේදයකින් තොරව සෑම දෙනාගේ ම සේවය අගය කිරීම සමාජ ප්‍රගමනයට හේතු වේ. තමාගේ කැමැත්ත, සුදුසුකම්, මෙන් ම තමාගේ හැකියා අනුව තමාට සුදුසු රැකියාවක් තෝරා ගැනීමෙන්, තම රැකියාව සමාජයට ප්‍රයෝජනවත් වන ආකාරයට මෙහෙයවිය හැකි වේ.

නගරයට බැහැර කරන කසළ ශුද්ධ පවිත්‍ර කරන්නන් එක් දිනක් සේවයට නොපැමිණි විටක ඇති විය හැකි තත්ත්වය කුමක් ද? එම කම්කරුවන්ගේ සේවාව වැදගත් නැතැයි අපට කිව හැකි ද? ඔවුන්ගේ සේවයේ වටිනාකම ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතිනවා නොවේ ද?

6.3 ක්‍රියාකාරකම

- ඔබ ප්‍රදේශයේ දක්නට ලැබෙන රැකියා කිහිපයක් ගෙන ඉන් සමාජයට සිදු වන සේවාවන් ලැයිස්තු ගත කරන්න.

පුහුණු ශ්‍රමයේ වැදගත්කම

"ශ්‍රමය" නිෂ්පාදන සාධකයක් ලෙස සැලකේ. ශ්‍රමය සඳහා ලැබෙන ප්‍රතිලාභය වැටුප ලෙසින් හැඳින්වේ. යම් ක්‍රියාවක් නිම කිරීම සඳහා පුද්ගලයන් දක්වන දායකත්වය, ශ්‍රමය ලෙසින් හැඳින්විය හැකි ය.

අධ්‍යාපනයෙන් අප ලබා ගන්නා දැනුම, ආකල්ප හා කුසලතා, ශ්‍රමය කෙරෙහි බලපායි. ශ්‍රමයේ ඵලදායිතාව ඇති වන්නේ ශ්‍රමිකයාගේ දැනුම, ආකල්ප හා කුසලතා මට්ටම අනුව ය.

ශ්‍රමය ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය.

කායික ශ්‍රමය

- වැඩි වශයෙන් කය වෙහෙසා කරනු ලබන රැකියා
- රියැදුරු, ගොවිතැන, බර ඉසිලීම, තේ දලු නෙළීම, කාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ රැකියා, කම්කරු රැකියා ආදිය

මානසික ශ්‍රමය

- වැඩි වශයෙන් මනස හෙවත් මොළය වෙහෙසා කරන රැකියා
- වෛද්‍ය, නීතිඥ, ඉංජිනේරු, ගුරු, සැලසුම් ශිල්පී, පරිපාලන රැකියා ආදිය

එමෙන් ම ශ්‍රමය, පුහුණු ශ්‍රමය හා නුපුහුණු ශ්‍රමය යනුවෙන් ද කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය. පුහුණු ශ්‍රමිකයා යනු විශේෂ කුසලතා සහිත හා අදාළ රැකියාව සඳහා පුහුණුවක් ලබාගත් ශ්‍රමිකයාය. අධ්‍යාපනය තුළින් දැනුම ලබාගත් පමණින් පුහුණු ශ්‍රමිකයකු බවට පත් විය නොහැකි ය. පුහුණු ශ්‍රමිකයකු වීම සඳහා ඒ ඒ වෘත්තීන්ට අදාළව විශේෂ පුහුණුවක් ලැබිය යුතු වේ. ඒ ඒ වෘත්තීන්ට අදාළ නිපුණතා හා වෘත්තීය දැනුම ලබා දීම පුහුණුව ලෙසින් හැඳින්විය හැකි ය.

පහත උදාහරණ බලන්න.

- ➢ වෛද්‍යවරයකු වීම සඳහා ලබා දෙන දැනුමට අමතරව, රෝහලක පුහුණු වෛද්‍යවරයකු යටතේ විශේෂ ප්‍රායෝගික පුහුණුවක් ආධුනික (නවක) වෛද්‍යවරුන්ට ලබා දීම

- ➢ රියැදුරන් සඳහා රියැදුරු බලපත්‍රය ලබා දීමට පෙර ඒ සඳහා විශේෂ ප්‍රායෝගික පුහුණුවක් ලබා දී පරීක්ෂණයකින් සමත් විය යුතු වීම

- ➢ ගුරුවරුන් සඳහා ඉගැන්වීමට අදාළව විශේෂ පුහුණුවක් ලබා දීම හා වරින් වර නැවත පුහුණු කිරීම

කායික ශ්‍රමය සඳහා පුහුණුවක් අවශ්‍ය නැතැයි බොහෝ අය සිතති. නමුත් කම්හලක වුව ද එම යන්ත්‍ර සූත්‍ර ක්‍රියා කරවීම පිළිබඳ විශේෂ පුහුණුවක් ලබා දීම මගින් සේවකයාගේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවිය හැකි ය.

රැකියා සඳහා පුද්ගලයන් පුහුණු කිරීම ක්‍රම දෙකකට සිදු කළ හැකි ය.

1. පූර්ව සේවා පුහුණුව - රැකියාවට බඳවා ගැනීමට පෙර ලබාදෙන පුහුණුව

උදා : නිවාස වයරින් කිරීම පිළිබඳ කාර්මික විද්‍යාලයකින් ලබා දෙන පුහුණුව, ඉගැන්වීම සඳහා අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨ මගින් ලබා දෙන ගුරු අධ්‍යාපනය

2. රැකියාව අතරතුර පුහුණුව - රැකියාවට බඳවා ගැනීමෙන් පසු ලබා දෙන පුහුණුව

උදා : වාහන අලුත්වැඩියාව පිළිබඳව පුහුණුකරුවකු යටතේ වැඩ කිරීමට සැලැස්වීම, ගුරුවරුන්, වෛද්‍යවරුන් වැනි වෘත්තිකයන් සඳහා වරින් වර ලබා දෙන විශේෂ පුහුණුවීම්

වැඩ ලෝකයේ ඇතැම් රැකියා සඳහා සුවිශේෂ පුහුණු ශ්‍රමයක් අවශ්‍ය වේ. පුහුණුව මෙන් ම පළපුරුද්ද හා ලබා ඇති අත්දැකීම් ද එම පුහුණු ශ්‍රමය සඳහා වැදගත් වේ.

උදා:- ගුවන් යානා පැදවීම, අභ්‍යවකාශ තරණය, ශල්‍යකර්ම සිදු කිරීම, කර්මාන්ත ශාලාවල නවීන සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතය.

වැඩ ලෝකයේ පවතින රැකියා පුරප්පාඩුවලට ශ්‍රමිකයන් බඳවා ගැනීමේ දී, මෙම පුහුණු ශ්‍රමිකයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු වේ. වැටුප පිළිබඳ සැලකීමේ දී ද නුපුහුණු ශ්‍රමිකයන්ට වඩා වැඩ කිරීමේ හැකියාව සහිත පුහුණු ශ්‍රමිකයන්ට ඉහළ වැටුපක් ලබා දේ. ඒ සඳහා පුහුණුව ලබා ගැනීම වැදගත් වේ. වැඩ කිරීමට ඉගෙනුම ලැබීම හෙවත් පුහුණුව ලැබීම මගින් පුද්ගලයාට තම ආයතනය තුළ කැපී පෙනෙන තත්ත්වයකට පත් විය හැකි වේ.

වැඩ ලෝකය ජය ගැනීමට පුහුණුව ලබා දෙන විවිධ ආයතන හා පාඨමාලා රාශියක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ දක්නට ලැබේ. වර්තමානයේ, විශේෂයෙන් කාර්මික අංශයේ පුහුණුව වර්ගීකරණය සඳහා ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් (NVQ) 3 මට්ටමේ සිට 7 මට්ටම දක්වා වර්ගීකරණය කර දක්වා තිබේ. මෙම සුදුසුකම් පාසල් අවධිය තුළ දී වුව ද ලබා ගැනීමට පහසුකම් තිබේ.

වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දෙන ආයතන

* වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය
* ජාතික ආධුනිකත්ව මණ්ඩලය
* ජාතික තරුණ සේවා සභාව
* කාර්මික විද්‍යාල
* උසස් තාක්ෂණික ආයතන
* විද්‍යාතා මධ්‍යස්ථාන
* නැණසල
* හෝටල් පාසල්

ලබාගත හැකි වෘත්තීය පාඨමාලා

* විදුලි කාර්මික
* ජලනළ ශිල්පී
* දැව ශිල්පී
* සැලසුම් ඇඳීම
* පරිගණක
* ඉංග්‍රීසි හා වෙනත් භාෂා
* ආහාර සැකසීම
* ගෘහ අලංකරණය
* රූපලාවන්‍යය

ඉහත සඳහන් කර ඇත්තේ රාජ්‍ය ආයතන කිහිපයක නම් පමණි. මීට අමතරව පෞද්ගලික ආයතන විසින් ද වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දෙන පාඨමාලා පවත්වනු ලැබේ.

උදා :
- පෞද්ගලික කාර්මික විද්‍යාල
- බර වාහන හැසිරවීම පුහුණු කිරීමේ ආයතන
- රූපලාවන්‍යය, ආහාර සැකසීම වැනි පුහුණු ලබාදෙන ආයතන
- පරිගණක පුහුණු ආයතන
- ඉංග්‍රීසි භාෂාව පුහුණු කරන ආයතන
- ලේක ම්වරුන්, පිළිගැනීමේනිලධ ාරීන් පුහුණුක් රීමේආය තන

වෘත්තිය පුහුණුවීම් සම්බන්ධ පුවත්පත් දැන්වීම් කිහිපයක්

6.4 ක්‍රියාකාරකම

1. ඔබ ප්‍රදේශයේ වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දෙන ආයතන මොනවා ද?
2. එම ආයතනවලින් ලබා දෙන පුහුණුවීම් වර්ග මොනවා ද?
3. පුවත්පත් ඇසුරින් වෘත්තීය පුහුණුවීම් ලබා දෙන ආයතන හා ඒවායින් ලබා දෙන පුහුණුවීම් වගුවක සටහන් කරන්න.

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

යහපත් ශ්‍රමිකයකුගේ ගුණාංග

රටක සංවර්ධනයේ ප්‍රබල ම සාධකය ශ්‍රම බලකාය වේ. එබැවින් යහපත් ගුණාංගවලින් පිරි ශ්‍රම බලකායක් සිටීම රටකට සම්පතක් වේ. ශ්‍රමිකයා තුළ යහපත් ගුණාංග වර්ධනය වීම නිසා ඇති වන කැපවීම හා යහපත් ආකල්ප හේතුවෙන් මෙම ශ්‍රම දායකත්වය ඉහළ තලයකට නංවාලීමට හැකියාව ලැබේ.

ශ්‍රමිකයකු තුළ තිබිය යුතු යහපත් ගුණාංග පිළිබඳව විවිධ මත ඉදිරිපත්ව ඇත. ඉන් වැදගත් කරුණු කිහිපයක් පමණක් පහත දක්වා තිබේ.

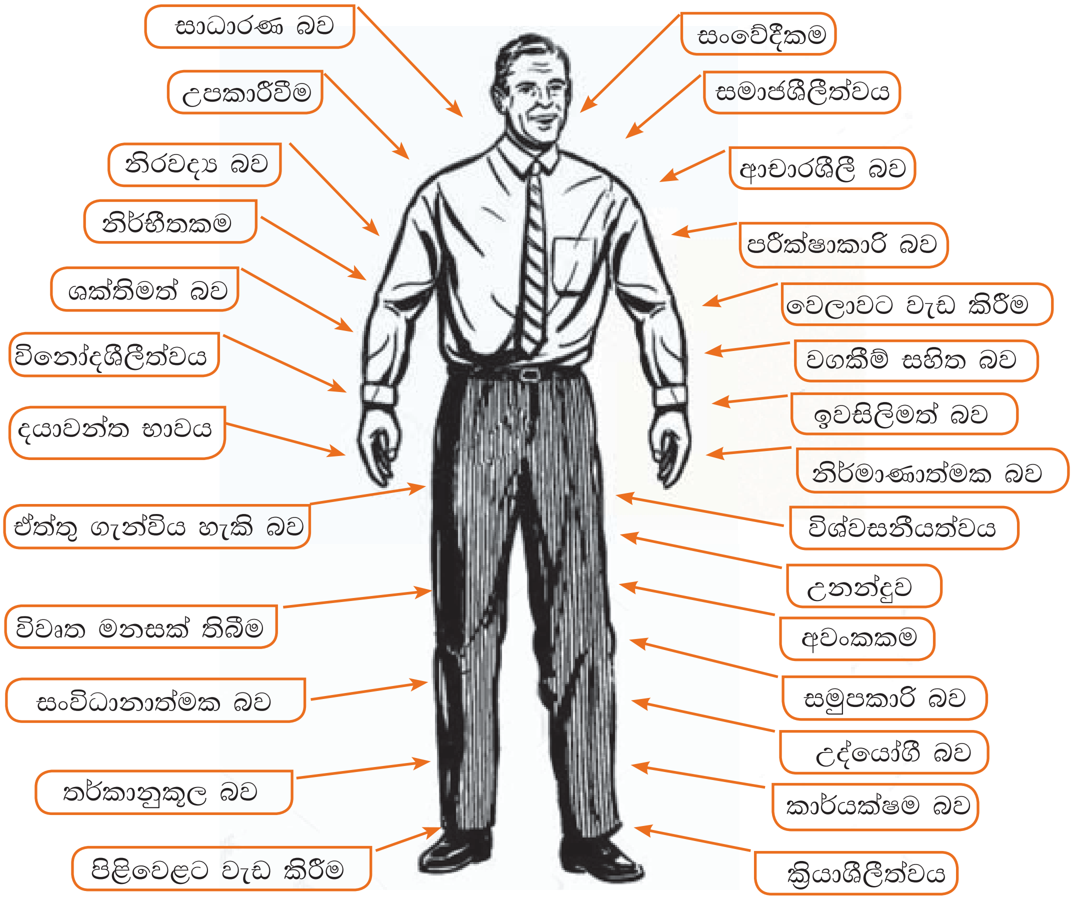

මීට අමතරව ශ්‍රමිකයකු සතු විය යුතු තවත් ගුණාංග ලෙස,

නියමිත වේලාවට සේවයට පැමිණීම, සම්පූර්ණ කාලය ම සේවා ස්ථානයේ රැඳී සිටීම, කැපවීම, තෘප්තිමත්ව රැකියාවේ නිරත වීම, යුතුකම් හා වගකීම් ඉටු කිරීම, සහයෝගිතාව, සාමූහිකත්වය, වෘත්තිය සංවර්ධනය කර ගැනීම, නායකත්වයට ගරු කිරීම, ආයතනයේ නීතිරීති හා සම්ප්‍රදායන්ට ගරු කිරීම, පෞද්ගලික හා දේශපාලන ජීවිතය රැකියාව සමග බද්ධ කර නොගැනීම පෙන්වා දිය හැකිය.

6.5 ක්‍රියාකාරකම

- හොඳ සේවකයකු තුළ තිබිය යුතු යැයි ඔබ සිතන ගුණාංග මොනවා ද? ඒවා ලැයිස්තුගත කරන්න.

සේවා ස්ථානයේ අපේක්ෂා

වැඩ ලෝකය ක්‍රියාත්මක වන ස්ථානය සේවා ස්ථානය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. එසේ නැතිනම් රැකියාව කරන ස්ථානය ලෙස ද දැක්විය හැකි ය.

උදා : වෛද්‍යවරයා - රෝහල

ගුරුවරයා - පාසල

කාර්මිකයා - කර්මාන්ත ශාලාව

සේවා ස්ථානයක දී සේවායෝජකයා සේවකයාගෙන් අපේක්ෂා කරනුයේ තම සේවාලාභීන්ට උපරිම සේවාවක් ලබාදීම මගින් ආයතනයේ කීර්ති නාමය නංවාලමින්, ආයතනයට උපරිම ලාභයක් අත්කර දීමයි.

කාර්ල් ඩී. ජෙරල්ඩ්, සේවාදායකයන්ගෙන් බලාපොරොත්තු වන නිපුණතා කීපයක්, ඒවායෙහි වැදගත්කම අනුව පෙළගස්වා තිබේ.

1. විවේචනාත්මක චින්තනය හා ගැටලු විසඳීම
2. තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිත කිරීම
3. කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරීත්වය හා සහයෝගිතාව
4. නිර්මාණශීලීත්වය හා නව නිෂ්පාදන කෙරෙහි යොමු වීම
5. විවිධත්වය අනුව වැඩ කිරීම
6. නායකත්වය වර්ධනය කර ගැනීම
7. වාචික සන්නිවේදනය දියුණු කර ගැනීම
8. වැඩ ආචාර ධර්ම අනුගමනය කිරීම
9. ආචාරශීලීව කටයුතු කිරීම
10. ලිඛිත සන්නිවේදනය දියුණු කර ගැනීම
11. ස්වයං දිශානතිය/ යාවජීව ඉගෙනුම
12. විදේශ භාෂා පිළිබඳ පුහුණුව

Carl D. Jerald, (2009)

මෙහි දී සේවාදායකයාගේ මනස හා හැසිරීම යන අංශ දෙකේ ම වෙනසක් සිදුවීම අවශ්‍ය බව පෙන්වා දෙයි.

එසේ ම සේවා ස්ථානයක අපේක්ෂා කිහිපයකට නිදසුන් ලෙස,

ආයතනයේ බාහිර පෙනුම නිසි පරිදි පවත්වා ගැනීම, නියමිත වේලාවට පැමිණීම, වෙලාවට වැඩ කිරීම, සේවා ස්ථානයේ දියුණුවට කැපවීම, කාර්යක්ෂමතාව, ලබාගන්නා වැටුපට සරිලන උපරිම සේවයක් සැලසීම පෙන්වා දිය හැකිය.

මේ පිළිබඳව ඔබට ආසන්න රාජ්‍ය හෝ පෞද්ගලික හෝ ආයතනයක ප්‍රධානියකු හමු වී තවත් තොරතුරු ලබා ගත හැකි ය.

සේවක අයිතිවාසිකම් හා වගකීම්

භාණ්ඩයක හෝ සේවාවක ගුණාත්මක බව රඳා පවතින්නේ, පුද්ගලයන් තුළ ඇති වන සතුට හා පුද්ගල අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ වීම මත වේ. පුද්ගල සතුට ලබා දීමට නම් සේවාදායකයාගේ අයිතිවාසිකම් ලබා දීම අවශ්‍ය ය. පුද්ගලයන්ගේ පුද්ගල අවශ්‍යතා ඉටු වීමෙන් හොඳ නිමැවුමක් ලබාගත හැකි ය.

සේවක අයිතිවාසිකම් යනු සේවාදායකයාට තම රැකියාව කරගෙන යාමට ලැබෙන අයිතීන් ලෙස සැලකිය හැකි ය. සේවක අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කර දීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ විධිවිධාන රාශියක් සලසා ඇත. ඉන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනත
- ස්ත්‍රීන්, තරුණයන් හා ළමුන් සේවයේ යෙදවීමේ පනත
- ස්ත්‍රීන් පතල් කර්මාන්තයේ යෙදවීමේ පනත
- පඩිපාලක සභා, ප්‍රසූත නිවාඩු විධිවිධාන, වෘත්තීය සංවිධාන විධිවිධාන
- සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනත
- ශ්‍රී ලංකා විදේශ සේවා පනත

ඉහත පනත්වලින් සේවක අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කර දීම සඳහා විශේෂ විධිවිධාන සලසා දී තිබේ.

බොහෝ අවස්ථාවල සේවකයන් අයිතිවාසිකම් දිනා ගැනීම සඳහා විවිධ අරගල කරනු දැකිය හැකි ය. අයිතිවාසිකම් මෙන් ම සේවකයන් තම වගකීම් හා යුතුකම් පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කළ යුතු වේ. යුතුකම් හා වගකීම් නිසි ලෙස ඉටු කරන්නේ නම් අයිතිවාසිකම් ද ඒ හා සමානව ලැබෙන බව අමතක නොකළ යුතු කරුණකි. එවැනි අයිතිවාසිකම් හා යුතුකම් කිහිපයක් පහත පරිදි දැක්විය හැකි ය.

අයිතිවාසිකම්	යුතුකම්
• ගෞරවාන්විතව රැකියාව කිරීම • මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම • සේවා ස්ථානය ආරක්ෂිත වීම • පිරිසිදු හා ප්‍රසන්න සේවා ස්ථානයක් පැවතීම • රැකියාවට අවශ්‍ය මෙවලම් හා උපකරණ ලබාගැනීම • රැකියාවට අදාළ පුහුණුවීම් • නිවාඩු ලබා ගැනීමේ වරප්‍රසාද • වෘත්තීය සමිති ක්‍රියාකාරීත්වය • සුදුසුකම් මත උසස්වීම් ලබාගැනීම	• නියමිත වේලාවට සේවයට පැමිණීම • රැකියාවට යෝග්‍ය පෞද්ගලික පෙනුම පවත්වා ගැනීම • යහපත් පැවැත්මෙන් යුතු වීම • මහන්සි වී වැඩ කිරීම • කණ්ඩායම් සාමාජිකයකු ලෙස වැඩ කිරීම • සේවා අවශ්‍යතා නොපිරිහෙලා ඉටු කර දීම • සේවා ස්ථානයේ දේපළ ආරක්ෂා කිරීම • සේවා ස්ථානයේ ගෞරවය ආරක්ෂා කිරීම • සාමූහික වගකීමෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම

6.6 ක්‍රියාකාරකම

- කාර්යාල සේවකයන් තම යුතුකම් ඉටු කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ බිත්ති පුවත් පතට ලිපියක් ලියන්න.

පෞද්ගලික වෘත්තීය ගුණාංග ප්‍රගුණ කර ගැනීම

වැඩ ලෝකය තුළ සාමූහිකව කටයුතු කිරීම මෙන් ම පෞද්ගලික වත් තම කාර්ය සාධනය ඉහළ නංවා ගැනීම අවශ්‍ය ය. කාර්ය සාධනය යනු තමන්ගේ දක්ෂතා උපරිම මට්ටමින් ක්‍රියාවට නැංවීමයි. එහි දී ඉතා වැදගත් වන්නේ තම කුසලතාවලට, හැකියාවට මෙන් ම රුචිකත්වයට ද ගැළපෙන රැකියාවක් තෝරා ගැනීමයි.

වර්තමානයේ කාර්ය සාධනය ඉහළ මට්ටමක තබා ගැනීමට සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමවේදවලට වඩා නවීන තාක්ෂණ ක්‍රමවේද යොදා ගැනීම වැදගත් වේ. සේවාදායකයා විසින් වෘත්තීය ගුණාංග ප්‍රගුණ කර ගැනීම ද වැදගත් වේ. වැඩ ලෝකය අපේක්ෂා කරන රැකියා කුසලතා හඳුනා ගැනීම මෙන් ම, තමන් සතු කුසලතා හඳුනා ගෙන කටයුතු කිරීම ද අවශ්‍ය ය.

සේවාදායකයා ප්‍රගුණ කර ගත යුතු ගුණාංග

- කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම
- විවිධ භාෂාවන් හැසිරවීමේ හැකියාව
- නායකත්ව ලක්ෂණ ප්‍රගුණ කර ගැනීම
- විශ්ලේෂණය කිරීමේ හැකියාව
- යහපත් අන්තර් පුද්ගල සබඳතා පවත්වා ගැනීම
- ඉහළ මට්ටමේ පෞරුෂයක් පවත්වා ගැනීම
- තීරණ ගැනීම හා ගැටලු විසඳීම
- නවීන තාක්ෂණ උපකරණ භාවිතය

පරිගණක සමග වැඩ කරන පිරිසක්

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

පෞද්ගලික වෘත්තීය ගුණාංග පුහුණු කර ගැනීම සඳහා භාවිත කළ හැකි විවිධ ඉගෙනුම් ක්‍රම රාශියක් ද දක්නට ලැබේ.

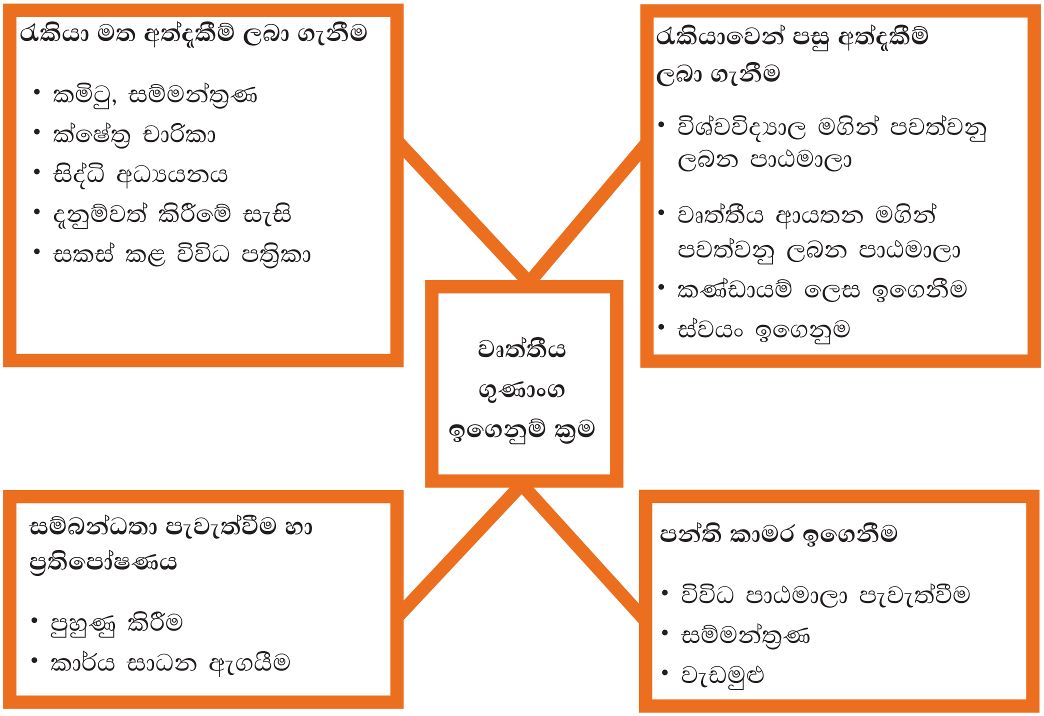

දකුණු ෆ්ලොරිඩා විශ්වවිද්‍යාලය (2014) දක්වා ඇති ඉහත ඉගෙනුම් ක්‍රම, ශ්‍රී ලංකාවේ සේවාදායකයන්ට ද තම පෞද්ගලික වෘත්තීය ගුණාංග වැඩිදියුණු කර ගැනීම සඳහා භාවිත කළ හැකිය.

සේවාලාභීන් තෘප්තිමත් කළ හැකි උපාය මාර්ග

සේවාලාභියා යනු යම් ආයතනයකින් සේවය ලබා ගන්නා පුද්ගලයා වේ. සේවාලාභියා තමන් ලබා ගත් සේවාව ගැන සතුටට පත්වීම, ආයතනයක දියුණුවට හේතු වේ. විශේෂයෙන් පෞද්ගලික ආයතන සේවාලාභියාගේ තෘප්තිමත් බව කෙරෙහි විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වයි. එයට හේතුව තෘප්තිමත් වූ සේවාලාභීන් දිගට ම ආයතනයක් සමග රැඳී සිටීම, ඔවුන්ගේ ප්‍රගතියට හේතු වීමයි.

දුරකථන සමාගමක සේවාලාභීන් දෙස බලන්න. සේවාලාභීන් ඒවායේ මිල ඉහළ ගිය ද, ඒවා අත්හැර නොයන්නේ එම සමාගමෙන් ලැබූ සේවාවේ තෘප්තිමත් බව නිසා ය.

එය සේවාලාභීන් තෘප්තිමත් වූ බවට ලැබෙන සහතිකය වේ. එසේ ම ප්‍රශංසාත්මක ලිපි ලැබීම, ඇගයීම්, උත්සව සංවිධානය කිරීම, එම ආයතනයට ප්‍රචාරයක් ලබා දීම ආදිය ද සේවාලාභියා තෘප්තිමක් වූ බවට ලැබෙන සහතික වේ.

සේවාලාභීන් තෘප්තිමත් කළ හැකි උපායමාර්ග 09ක් ජෙරී ග්‍රෙගරි (2013) විසින් දක්වා තිබේ.

1. සේවාලාභීන් ඔබේ ප්‍රධානියා ලෙස සලකන්න.
2. සේවාලාභීන්ගේ තෘප්තිමත් බව ඇගයීමට ලක් කරන්න.
3. සේවාලාභීන් තුළ විශ්වාසවන්ත බව ගොඩනගන්න.
4. සේවාලාභියාගෙන් සිදු වූ වැරදි අමතක කරන්න.
5. සේවාලාභියාගේ අපේක්ෂණ ලැයිස්තුගත කරන්න.
6. සේවාලාභීන් නිවැරදිව සමීක්ෂණය කර හඳුනා ගන්න.
7. විද්‍යුත් තැපැල් (**email**) මගින් ගනුදෙනු කරන්න.
8. සේවාලාභීන් සමග සමාජ වෙබ් අඩවි හරහා කථා කරන්න.
9. සේවාලාභීන්ට බොරු කීමෙන් වළකින්න.

(Jerry Gregoire, 2013)

සේවාලාභීන් තෘප්තිමත් කළ හැකි තවත් උපාය මාර්ග කිහිපයක් ද හඳුනාගත හැකි ය.

නිතර ම වගවීම තබා ගැනීම, සජීවී සංවාද පැවැත්වීම, ක්ෂණික ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ධනාත්මක අත්දැකීම් ලබා දීම, පෞද්ගලිකව උපකාර කිරීම, සේවාලාභියාගේ දෘෂ්ටියෙන් සිතීම, සේවාලාභීන්ට සවන්දීම, තමන් සතුටු වන ආකාරයට සේවාලාභීන්ට ද සැලකීම

ඇතැම් ආයතනවල, සේවාලාභීන් අගය කරන වැකි ප්‍රදර්ශනය කර තිබෙනු ඔබ දකින්නට ඇත. ඒවා ද සේවාලාභීන් තෘප්තිමත් කිරීමට අනුගමනය කරන ක්‍රියාමාර්ගයකි.

6.7 ක්‍රියාකාරකම

- ඔබ සේවාදායකයා නම් ඔබේ සේවාලාභීන් තෘප්තිමත් කිරීමට ඔබ අනුගමනය කරන උපාය මාර්ග පෙළගස්වන්න.
- විවිධ ආයතනවල ප්‍රදර්ශනය කර ඇති සේවාලාභීන් අගය කරන වැකි එකතු කරන්න. ඔබ ද එවැනි වැකියක් නිර්මාණය කරන්න.

ආදායම් ඉපයීම හා ජීවන රටාව

වැඩ ලෝකය පිළිබඳ විමසීමේ දී වැඩි දෙනකු කැමැත්ත දක්වනුයේ වෛද්‍ය, ඉංජිනේරු වැනි වෘත්තීන්වල නිරත වීමටයි. එයට හේතුව එම වෘත්තීන් හරහා ඉහළ ආදායමක් හා සමාජ පිළිගැනීමක් ලබාගත හැකි වීමයි. ඒ අනුව වැඩ ලෝකය තුළ ආදායම යන්න ප්‍රධාන සාධකයක් වේ. රැකියාවකට ඉල්ලුම් කිරීමේ දී වුව ද මුලින් ම සලකා බලන සාධකයක් වන්නේ ද වැටුපයි. එයට හේතුව හොඳ ආදායමක් ලැබිය හැකි වීමෙන් ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නංවා ගැනීමට හා යහපත් ජීවන රටාවක් අනුගමනය කිරීමට හැකි වීමයි.

පුද්ගලයාට ලැබෙන ආදායම අඩු වැඩි වීම මත ආයතනයට ඇති වන වාසි හා අවාසි,

වාසි - සේවකයාගේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩි වීම, සේවක තෘප්තිය ඇති වීම, සම්පත් අපතේ යාම හෝ විනාශ වීම අවම වීම, සේවකයන්ගේ සොරකම්, දූෂණ අඩු වීම, ආයතනයට ළෙන්ගතු බවක් දැක්වීම

අවාසි - නිවාඩු ගැනීම් වැඩි වීම, වැඩ ප්‍රමාද වීම, විවිධ උද්ඝෝෂණ ඇති වීම, ආයතන තොරතුරු බාහිරට ලබා දීම, සොරකම් කිරීමට පෙළඹීම, ඉක්මනින් සේවය අතහැර යාම, ආයතනයේ දියුණුව කෙරෙහි උනන්දු නොවීම

ඉහළ ආදායමක් ලැබීමෙන් සේවාදායකයාට ආයතනයට හිතවත්ව කටයුතු කිරීමට මෙන් ම ඔහුගේ පැවැත්ම, පෞරුෂය, ආදි වෘත්තීය ගුණාංග ඉහළ මට්ටමින් පවත්වා ගැනීමට ද හැකියාව ලැබේ. අනෙක් අතට ජීවත් වීමට ප්‍රමාණවත් ආදායමක් රැකියාවෙන් නොලැබුණ හොත් විවිධ දූෂණ, අල්ලස්, සොරකම් කිරීම් ආදියට යොමු වීමෙන් ආයතනයට මෙන් ම පුද්ගලයාට ද හානි සිදු වේ. ජීවත් වීමට අවශ්‍ය ආදායම ඉහළ නංවාලීම කෙරෙහි ආයතනය ද අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, ලැබෙන ආදායම අනුව ජීවන රටාව හැඩගස්වා ගැනීමට සේවාදායකයා ද වගබලා ගත යුතු වේ.

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

සාරාංශය

- වැඩ ලෝකයේ විවිධත්වයක් දක්නට ලැබේ.
- සියලු ම රැකියා සමාජයට වැදගත් වේ.
- රැකියා අතර උස් පහත් යනුවෙන් භේදයක් නොමැත.
- ශ්‍රමාභිමානයෙන් යුතුව සේවය කිරීම තෘප්තිමත් බවට හේතු වේ.
- සෑම රැකියාවක් ම සමාජ ප්‍රගමනයට හේතු වේ.
- රැකියා සඳහා ශ්‍රමය වැදගත් වන අතර, පුහුණු ශ්‍රමයට ඉහළ ඉල්ලුමක් තිබේ.
- ශ්‍රමිකයකු ලෙස යහපත් ගුණාංග වර්ධනය කරගත යුතු වේ.
- සේවා ස්ථානයේ අපේක්ෂණ කෙරෙහි සැලකිලිමත් වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- සේවක යුතුකම් හා අයිතිවාසිකම් ගැන දැනුම්වත් වීම වැදගත් ය.
- පෞද්ගලික කාර්ය සාධනය ඉහළ නංවා ගැනීම, ආයතනයට මෙන් ම තමන්ට ද වැදගත් වේ.
- සේවාලාභීන් තෘප්තිමත්ව තබා ගැනීම, සේවාදායකයාගේ වගකීමක් වේ.
- රැකියාවේ දී ලබන ආදායම, සේවාදායකයාගේ ජීවන රටාව හැඩ ගස්වා ගැනීමට බලපායි.

පැවරුම

1. ඔබේ අනාගත වෘත්තීය අපේක්ෂා අනුව නිරත වීමට බලාපොරොත්තු වන රැකියා ක්ෂේත්‍රයක් තෝරා ගන්න.

2. ඔබේ පාසලේ වෘත්තීය මාර්ගෝපදේශ ගුරුතුමා සමග සාකච්ඡා කර, ඒ සඳහා වර්ධනය කරගත යුතු වෘත්තීය කුසලතා හඳුනාගෙන ලැයිස්තුවක් සකස් කරන්න.

3. එම වෘත්තිය තුළින් ඔබ සමාජයට ඉටු කිරීමට බලාපොරොත්තු වන දේ ඇතුළත් කර, බිත්ති පුවත්පතට ලිපියක් සකස් කරන්න.